

Prologus

Incepit expositio plogi fm britonē in abdiā ppbam
acob patriarcha tc. H̄ste plogus dividit in
tres pres. In prima ponit materia opis se-
quentis. s. i. p̄ius pphete cū dī. Jacob patriarcha
tc. q̄ metaphore in psona edom ē idumea

os pphia dirigit. In
scda pte subdit rario
metaphore, ibi. Et q̄
pls isti. In tercia vo-
pre ponitur notifica-
tio ipsius pphete abi.
Hebrei h̄c dicit. Iz
qđa incipiāt ibi plo-
gu. Iz meli mūhi ride-
tur. Et in eodē plogō
pcedēt p̄tinuerit
H̄s vīlis līe insista-
m̄. Exponēdo sub-
dividamus.

a. Jacob patriarcha
id est patrū p̄inceps
babuit em̄ duodeci
filios a q̄b̄ trib̄. Et,
descēderit.

b. Qui ob ruborē.
cor. sui edō hebreia li-
gia apel. c. Contra
genit. xvi. Lū venisset
esau lass⁹ de agro ait
Hā mibi de coctōz
bacufa quia opido
latius sum. Hebrei
vocatū ē nomē eius
edom. R̄ideo ppter

verbor̄ sic appella⁹ est. s. ppter ruborē pulmēti ⁊ corporis
Sic p̄ primo assignat nois rō, sedo subdis fratrū plectu-
tio cū dī. Is memoratū tc. tertio trāsserit ad alios p̄se-
cutionis situdo. ibi. E uia de cā tc. b. Qui isti nomē
acepat. Cōtra Besi. xxii. Nequaq̄ vocabūl̄ nomē tuū
iacob. Et isti p̄iu at ari odio habit⁹ fuetat. sicut p̄t̄ Besi.
xxviii. vbi dicit esau. Genier dies luc⁹ patris mei. rocci-
dā iacob fratrē meū. R̄isū. posset dici q̄ isti est genitū
casus. ⁊ interpt̄ vir̄ vidēs dē. ⁊ q̄ frater ip̄l̄ esau no-
mē aceperit iacob. qđ interpt̄ luctator vel supplāta-
tor et iudicē recte ē vidēndi dē. q̄ diuinō intuitu
impugnat vicia ⁊ supplātant. Vel p̄t̄ dici q̄ aceperat in
dispositione diuinā. Vlani⁹ ⁊ vēl⁹ ⁊ credo p̄t̄ dici q̄
ad Iamā iā isti vocat⁹ fuerat sic dī. Besi. xxii. Lū esau
venit ei obuā et ei interficeret. Et placatus munētōz
humilitate iacob. sicut h̄ Besi. xxii. et nō interfecit.

c. Qua de cā tc. ex eo q̄ dicta est q̄ edom p̄secut⁹ ē iac-
ob infert q̄ oēs p̄secutores filioz iacob edom appella-
ti sunt. Et quo relinquit q̄ oēs tales est ppheta. s. ē
idumeos vere vel interpt̄ari. d. Et q̄ pls isti. h̄
ponitō metaphore quare. s. in psona edō cōminat p̄se-
cutorib⁹ israelis. sit at ista cōminatio ppter duo. p̄imū
est p̄secutio isti. scđm est supbia de cōcōrōla q̄ notaſ ibi
Quodnō dei indignatione tc. dicit iac. d. q̄
legit. iiij. Reg. xix. f. Reuocat⁹ sicut h̄. ii. Baral. el.
ta. Esdr. i. g. Ab alio regno. q̄cūz. s. grecor̄ vel bas-
bylonior̄ vel idumeor̄. h. Idco h̄ regnū. s. idumeos
vel aliud q̄deq̄. i. Persecutū est. amos. s. eo q̄ p̄se-
cut⁹ sit in gladio fratrē suū. l. Populū isti.
l. Supat̄ gliabat. q̄ si supasset p̄pria vture nō diuinā
indignatione. m. De q̄ regno tc. hic osidif̄ iusta eē

cōmīna rō ūllor̄. ⁊ primo osidif̄ p̄ loci ab ancestoria
te ibi. Memorare tc. l. do p̄ locū a mūrci ibi. illa reli-
qua lectione tc. n. In plātino. s. sup humina babyto
o. Memorare dñe n. ead. p̄sum eos. p̄ eo qđ te. n.
cerat. p̄. In die restitutions. q̄. P̄terim qua v-
peditū dīcu glo. v-

p̄. In die quo euer-
tere volūt. q̄. Hierulatē. adiun-
cti babylonīs. nūq̄
em̄ edō. i. idumei un-
pēdūtō fuetūt u-
deis reedificantib⁹
hierim post reditū d̄
babylonta.
r. Nam reliqua tc.
hic arguit a minori
sic. Si i h̄ codē pphē-
ta sit cōminatio ⁊ ge-
tes altas q̄ no itā me-
ruerat sicut idumei
multo fortū ⁊ istos
dicit iac. s. Vīa reliq̄ lectione
hūt̄ ibi.
s. Lophēsa. ibi. ut-
ra est dies dñi super
oēs gentes.
t. Ob cās. s. q̄ istat
Esan filios u. il ipu-
gnauerūt ⁊ demāis
eoz gaudebāt.
v. Regnūq̄ dei vī
in fine tūtū libri dī

Et erit dñio regnū. q. d. dicta st̄ta in ppheta signat q̄
pena interficēt alij regni. tūl̄ erit regnū dñio.

r. Hebrei h̄c esse tc. hic notificat ppheta multipliciter.
P̄imo em̄ osidif̄ q̄ sit cū dī. Hebrei h̄c eē tc. secū-
do osidif̄ ybi sepult⁹ fuit. ibi. Sepulcru q̄q̄ el. ⁊ tertio
osidif̄ meritu domi pphetae qđ habuit ibi. H̄c q̄ cen-
tu pphetas tc. quarto osidif̄ mūmerita notatiois q̄ et
cū paulo agruit. ibi. Et sicut Stephan⁹ dicit iac.

r. Hebrei h̄c dicit. h̄ dicit q̄ videt⁹ q̄ traditio hebrei
orū h̄ cofinxerit. q̄ nō vide⁹ q̄ posset p̄mis̄ ppheras
sub achab ⁊ pphetas sub hieroboā. y. Paus cōtā
pphetas. iiij. Abdias tūmebat dñm dēi isti val-
de. nā cū interficeret iezabel pphetas dñt tulit i le cō-
tū. pphetas ⁊ abscondit eos q̄inquagēnos ⁊ q̄inquagēnos
i spēciis ⁊ pauit eos pane ⁊ aqua. H̄c fuit sub achab
quo pphetauit sub hieroboā sūlo iōas. istat aut̄ q̄ suo
eo pphetauerit q̄ sub eisdē regib⁹ pphetauit sub q̄bus
anos fīm regulā hiero. quā pauit in fine illi plogi ses.

Nō idē est ordo tc. vbi dī. In q̄b̄ aut̄ tōs nō p̄seit in ti-
tulo sub illis eos regūt pphetaisse. sub q̄b̄ ⁊ h̄i q̄ ante
eos habēt titulos pphetauerit. Abdias aut̄ nō h̄i tōs
determinatū in titulo. Quid aut̄ tantū vixit. ab achab
em̄ v̄sg ad hieroboā fuerit. v̄sg. generatores. R̄ideo.
posset esse q̄ hiero. nō dñt h̄ fuit sūa sūiam. h̄ fuit indeo
ri traditio. sicut supra erpositū est. ibi. Hebrei h̄c
dicit tc. Vel p̄t̄ dici q̄ sub achab fuit multū tunētis
sub hieroboā ⁊ seuer. Ochozias em̄ fuit achab regnū
uit sup isti duob⁹ annis. iiij. Reg. v. tū. g. ⁊ post eū ioram
frater et̄ duodecam annis. iiiij. Reg. viij. a. p̄t̄ h̄c yōas fili⁹ eius legētū
annis. iiiij. Reg. viij. c. post h̄c regnauit hieroboā sicut
KKK

Liber

legit in eodē, c. et sic ab achab regis ad hieroboā fuerunt
lxxv. anni, fuit ḡ iuuentus sub achab et senectus sub hieroboā
et nūc datus est ei donū pphene. 3 In specub⁹ vel spes
luc⁹, in originali vñ ē. In specub⁹, et stat q̄ alter sup̄fū
ut eu idē lignificet sp̄c⁹ et spelūca. 4 Ante baal vñ;
qinali nō est. Ante b̄z
Baal ibi est danuicā
b Et de septē sus-
nūlib⁹. Reg. px. 4.
Et dereliquā mabi i-
usti, vñ, milieuroz q̄
tū genua nō sunt cur-
uata ante baal.

c Herodes antipa-
tris fili⁹. Mora tres
fuisse herodes, pum⁹
fuit herodes alcolo-
mira fili⁹ antipatris
q̄ pueros occidit, de
quo Math. q. H̄d̄s
herodes antipas fi-
lius herodis p̄dici
sub q̄ passus est ips⁹,
d q̄ Luc. xiiij. Leri⁹
fuit herodes agricola
filius aristobou filii
herodis magni. q̄ la-
cobū fratre iohānis
interfecit, et petrū in
carcere truſit, d quo
Act. xiij. d primo agi-
tur hic.

d Augusti, ab augē
do sic dicit. Enī illi,
etymol. ir. Augui, us
io ap̄ romanos no-
mē ip̄tē ē eo q̄ oī
angerēt rempubl̄am
plūticādo, quod no-
mē pum⁹ sc̄na octa-
uiano cesari tradidie
et q̄ auxerat terras
iō noīe et tūmo cō-
secrare, dū idē octa-
uiānū iā cefar tūmpa-
tor appellaret vel au-
gustus. 3 ē alibi legi-
tur, q̄ romani adulā-

tes angusto mensem q̄ prius sertulus dicebat a noīe an-
gusti appellauerūt augusti. e Cesari, sic dicit a Ju-
lio cesare primo imparore, vñ lī. etymol. ir. Cesari no-
mē a iulio incepit, q̄ bello ciuii cōmor⁹ pum⁹ romanū
singularē obtinuit principati. Cesari aut̄ dicit⁹ est q̄ ce-
so mortue matris vtero plāt⁹, eductus fuit, et quia
eū cesarie nat⁹ sit a q̄ impatores sequentes dicti sunt ces-
aries, eo q̄ cornuti essent q̄ ei ex secto mēs vtero extra-
hebant cesones vel cesares appellabant. f Breco no-
mine vocavit se bastien, i. augusti, i. lī. in his libri cor-
recti, ali⁹ h̄bit sic. Breco noīe vocavit augustam, sebastie
grece augusta latine. g Et sic Stephan⁹, d q̄ Act. vi.
x. vñ. Coronā, uita sui noīs interpretationē, nā Stephan⁹
grece corona latine. i Sic hic de ferni, dei cū paulo
re, b̄ dicit⁹, q̄ aplū paul⁹ semper in ep̄kis suis se fuit ap-
pellauit, q. d. sicut paul⁹ gloriant poterat b. q̄ fuit dei
erat, et fuit dei se dicebat, sic et iste sui noīs interpretationē
gloriant poterat, q̄ fact⁹ est fuit dei. Abdias enim seru⁹,

dsi vel seruens domino interpretatur.

Explicit qualicunq̄ expositio illius prologi.

Incipit postilla Nicolai de lyra super abdiam cū ad-
ditionibus Pauli burgensis,

Incipit abdias, pp̄ba, i.

Ulio abdie.

Hec dīc dñs de⁹ ad edō.

Auditū au-

tinim⁹ a do-

mīo et legatū ad gētes mis-

sit. Surgite et surgam⁹

adūsus enī i plū. Ecce par-

uulū dedi te i gētib⁹. Cōte-

pribilis tu es valde⁹. Sup-

bia cordis tui extulit te,

habitante⁹ i scissur⁹ petraz

exaltatē solū tuū. Qui di-

cī corde tuo. Quis detra-

het me i frā. Si exalteatus

fuerit, vt aquila, et si iter syde-

ra posuerit idū tuū, idē de-

trahā te dīc dñs. Si futes

intrōissent ad te, si latrones

et noctē quo conticuisses,

Hōne furari eēt sufficien-

tia sibi. Si videmiatores

intrōissent ad te, nūqđ sal-

tē racemū reliquissent tibi.

Quo scrutati sūt esau. In

uestigauerūt abscondita ei⁹.

Uleg⁹ ad tūmī emiserunt

te, oēs viri fedes tui illu-

serūt tibi. Invaluerūt ad

uertsum te vīti pacis tue

Ulio abde
fm docto-
res hebraic
os et lati-
nos iste abdias fuit
dispensator domus
achab regis isti, q̄ cuī
isabel interficeret, p
pherae dñi abscondit
ex eis quinquagenos,
et quinquagenos in spe-
lūc⁹ et parvū eos, vñ.
Reg. xlii. et omittit
a dñs sp̄m pphene
fm dictū salvatoris
Dath. x. Qui reci-
pit ppheta in noīe p
phete mercede tecis
pphetat idūneos, q̄
debūsset diligere in
deos, es q̄ a duob⁹
fratrib⁹ descedissent
et ip̄i eōtio habuerēt
cos odio, et eoz ples
cutorib⁹ auxiliū p̄bu-
erūt. Undid⁹ ḡ eius
xp̄bia in duas p̄tes,
q̄ primo nūcias idū
meor castatio, scđo
indeoꝝ solatio, ibi,
In monte. Prima in
tres, q̄ primo denis-
ciat eoz vastatio pio-
pter cup⁹ sup̄bie, se-
cundo ppter culp⁹ su-
p̄tatio scie, ibi. Nō
est prudētia certio
pppter culp⁹ fraternē
inūnicie, ibi, prop̄
interfectionē, circa
primum dicit⁹.

a Ulio abdie, sic ē
becū sequit⁹. b Auditū audiuim⁹ a dñs, ego rāt⁹ p
phete inspiran ab eo. b Et legatū ad gētes misit, ike
legatus est iustitus dinū exitas aduteriaris idūme
oy ad deuastandū eos ppter peccata eoz, ad subdit⁹ cōfe-
deratio eoz ad b̄ agendū cū dr. Surgire et surgam⁹ ic.
c Ecce paruulū dedi te. vñ est dñi loquentis de fura-
to p̄ modū p̄teriti, ppter certitudinē pphete sup̄ idū
meam rēture. d Supbia cordis tui extulit te, vñtra
modū virtutis tue. e Habitante⁹ in scissur⁹ petras
rit, i. loc⁹ i vbi accessus est diffīciliſ. in q̄bus nimis con-
fidis, id subdit⁹. f Qui dicit⁹ in corde tuo, q̄ detra-
het me in terrā, i. detraciet me a magnitudine mea, ac si
nō times hominē nec dessi, id subdit⁹ respolio diuila. Si
eraltatus fuitis ic., subdit⁹ oīm bonor direptio tota-
lis cū dieis. g Si surcs intrōissent ad te, p̄tēta vñ
h Omnes viri fedes tui, in quo ostēdit q̄ ra (q̄ ibi-
lia passura sit idūmea nō solū ab inimicis suis, si enām
ab illis q̄ prius erāt amici sui et subi⁹ federati, q̄ est sat⁹